

Hallituksen toimintakertomus

YLEISTÄ

Vuosi 2011 oli Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen (Mela) 42. toimintavuosi. Melalle määrätyt tehtävät ja asiakasryhmät pysyivät vuoden aikana ennallaan.

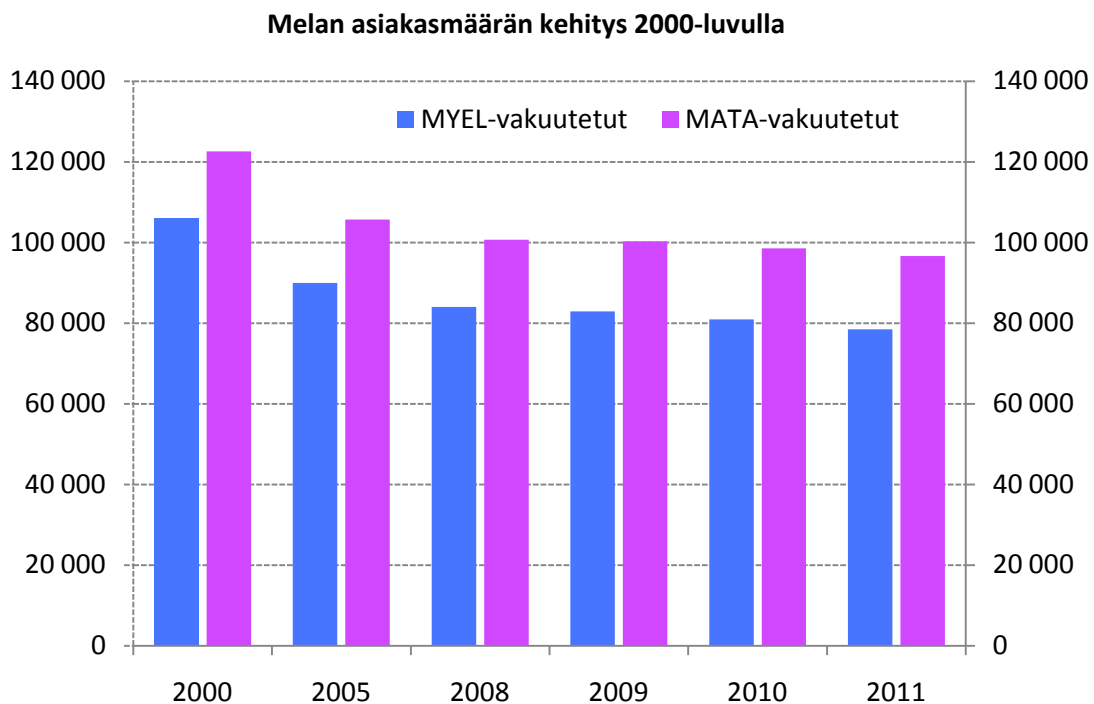
Kertomusvuoden aikana annettiin päätös 55 600 vakuutus- tai etuushakemukseen. Hakemusten kokonaismäärä väheni vajaalla seitsemällä prosentilla edellisestä vuodesta. Hakemuskokonaismäärän vähenemiseen ovat syinä asiakasmäärän pieneneminen sekä vanhuuseläke- ja tapaturmahakemusten määrän väheneminen.

Vuoden aikana panostettiin maatalousyrittäjien työhyvinvoinnin edistämiseen maatalouslomituksen, työterveyshuollon ja työhyvinvointitapahtumien avulla.

Melalla oli vuoden lopussa 78 459 MYEL-vakuutettua ja 96 643 MATA-vakuutettua asiakasta. Eläkkeensaajia Melalla oli vuoden lopussa asiakkainaan 141 744.

MYEL-vakuutettujen asiakkaiden määrä väheni edellisestä vuodesta 3,0 prosenttia, MATA-vakuutettujen 1,9 prosenttia ja eläkkeensaajien 3,2 prosenttia.

Melan kautta maksettujen etuuksien ja palveluiden arvo oli 1 155,9 miljoonaa euroa sisältäen maatalouslomituksen (v. 2010: 1 124,2 milj. e). Melan liikekulut alenivat yhden prosentin ja olivat 23,8 miljoonaa euroa.

Kuva 1. 2000-luvulla Melan MYEL-vakuutettujen asiakkaiden määrä on vähentynyt keskimäärin 2,3 prosenttia vuodessa ja MATA-vakuutettujen 1,8 prosenttia vuodessa.

Mela ja yhteiskuntavastuu

Mela on toiminnallaan edistämässä koko yhteiskunnassa vallitsevaa työuran pidentämistavoitetta omien asiakkaidensa osalta. Melan työhyvinvointitoiminnan tavoitteena on saada maatalousyrittäjille lisää terveitä työvuosia. Vuonna 2011 Melan asiakkaat siirtyivät vanhuuseläkkeelle keskimäärin 64,4 vuoden iässä.

Mela kantaa vastuun asiakkaidensa lakisääteisen sosiaaliturvan ja palvelun laadukkaasta toimeenpanosta. Käsittelemme asiakkaidemme etuushakemukset viivytyksettä ja maksamme korvaukset oikeansuuruisina.

Huolehdimme maatalousyrittäjäasiakkaidemme työturvallisuudesta ja työssäjaksamisesta muun muassa työturvallisuustiedotuksen ja maatalouslomituksen keinoin.

Sijoitamme vastuullisesti riittävästi hajautettuihin sijoituskohteisiin hallituksen vahvistaman sijoitussuunnitelman mukaisesti. Sijoitustoiminnassa otamme vain maltillisia riskejä.

Olemme vastuullinen työnantaja toimihenkilöillemme. Henkilöstö pääsee vaikuttamaan heitä koskevaan päätöksentekoon erilaisten työryhmien kautta. Tuemme henkilöstön työhyvinvointia muun muassa kattavan työterveyshuollon sekä vapaa-ajan liikunta- ja virkistystoiminnan kautta.

Melan toiminta tukee suomalaista ruoantuotantoa ja maaseudun elinvoimaa. Apurahansaajille suunnattujen palveluiden kautta tuemme osaltamme myös suomalaisen tieteen ja taiteen menestystä.

MAATALOUSYRITTÄJÄN ELÄKEVAKUUTUS (MYEL)

MYEL-vakuutus

Maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutetaan maatalousyrittäjät, metsätalousyrittäjät, kalastajat, poronhoitajat, heidän perheenjäsenensä sekä apurahalla työskentelevät taiteen ja tieteen harjoittajat. Vakuutus on pakollinen, jos vuotuisen työpanoksen arvo ylittää 3 448 euroa vuodessa (v. 2011) ja työskentely jatkuu vähintään neljä kuukautta.

Maatalousyrittäjän eläkevakuutukseen kuului vuoden 2011 lopussa 75 980 maatalousyrittäjää (sis. kalastajat, poronhoitajat ja metsätalousyrittäjät). Maatalousyrittäjiä oli vakuutettuina 52 456 maatilalta. MYEL-vakuutetuista maatalousyrittäjistä 67 % oli miehiä ja 33 % naisia. Asiakasmäärät ja niiden kehitys on esitelty tarkemmin taulukossa 1.

Vuoden 2011 aikana Mela sai asiakkaakseen 2 252 uutta MYEL-vakuutettua maatalousyrittäjää, mikä on osapuilleen sama määrä kuin edellisenä vuonna.

Apurahansaajien MYEL-vakuutushakemuksia saapui vuoden aikana Melaan 4 839 kappaletta (v. 2010: 4 792). Vuoden aikana alkoi 3 557 uutta apurahansaajien MYEL-vakuutusta.

Apurahansaajien vakuutusjaksot olivat keskimäärin 15 kuukauden mittaisia. Vuoden aikana vakuutetuista apurahansaajista 70 prosenttia oli tieteen ja 30 prosenttia taiteen harjoittajia. Naisten osuus apurahavakuutetuista oli 57 prosenttia ja miesten 43 prosenttia.

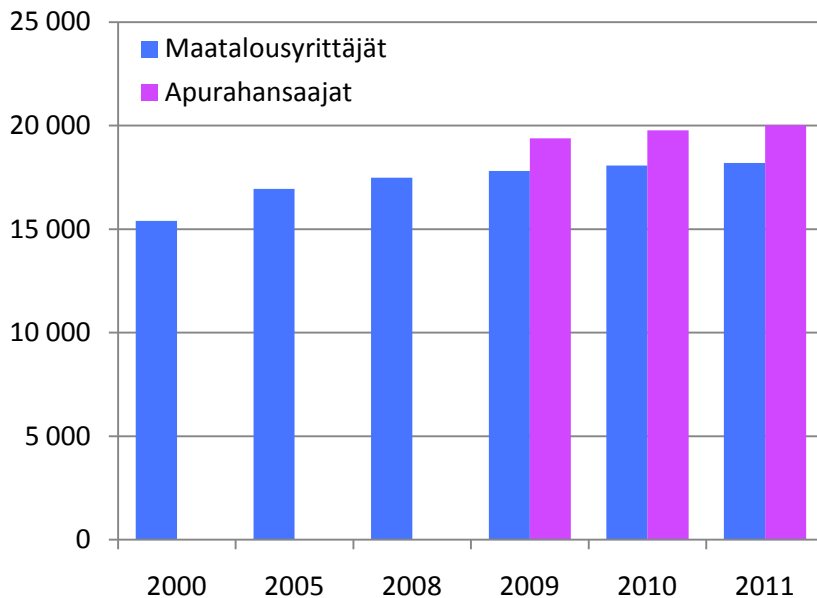
Asiakasryhmät	MYEL-vakuutetut, henkilöä	Muutosprosentti edellisestä vuodesta
Maatilatalouden harjoittajat	73 366	-3,3
Metsätalousyrittäjät	2 902	-1,2
Poronhoitajat	1 099	-3,0
Kalastajat	666	-2,5
Apurahansaajat	2 486	+5,8

Taulukko 1. MYEL-vakuutetut asiakkaat 31.12.2011 ja asiakkaiden lukumäärän kehitys vuoteen 2010 verrattuna. Sama henkilö voi olla vakuutettuna eri asiakasryhmissä.

MYEL-työtulo

Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien sosiaaliturvaetuudet lasketaan henkilökohtaisesta MYEL-työtulosta. Vuoden lopussa maatalousyrittäjien keskimääräinen vuotuinen MYEL-työtulo oli 18 200 euroa eli 1 517 euroa kuukaudessa. Nousua edelliseen vuoteen oli 2,6 prosenttia. Apurahansaajien keskimääräinen MYEL-työtulo vuotuiseksi työtuloksi laskettuna oli vuoden lopussa 20 025 euroa. Siinä nousua oli 3,1 prosenttia.

Keskimääräinen MYEL-työtulo, euroa /vuosi
(vuoden 2011 indeksitasossa)

Kuva 2. MYEL-työtulon kehitys maatalousyrittäjillä ja apurahansaajilla. Vuoden 2011 lopussa maatalousyrittäjien keskimääräinen MYEL-työtulo oli 18 200 euroa vuodessa ja apurahansaajien 20 025 euroa vuodessa.

MYEL-eläkkeet

Vuoden lopussa työeläkettä maksettiin 141 214 henkilölle (v. 2010: 144 894). Työeläkettä saavien määrä laski vuoden aikana 2,5 prosenttia. Eläkkeensaajien määrä eläkelajeittain on eritelty taulukossa 2.

Vuonna 2011 alkanut vanhuuseläke oli suuruudeltaan keskimäärin 989 euroa kuukaudessa, josta MYEL-eläkkeen osuus oli 686 euroa kuukaudessa. Kaikkien maksussa olevien vanhuuseläkkeiden suuruus oli keskimäärin 417 euroa kuukaudessa, josta MYEL-eläkkeen osuus oli 315 euroa kuukaudessa.

Mela maksoi työeläkkeitä yhteensä 771,7 miljoonaa euroa (v. 2010: 743,1 milj. e). Työeläkemeno kasvoi 3,8 prosenttia edellisestä vuodesta.

Eläkelaji	Eläkkeensaajien lukumäärä	Muutosprosentti edellisestä vuodesta
Vanhuuseläke	125 220	-1,9
Perhe-eläke	41 008	-2,6
Työkyvyttömyyseläke	8 438	-1,0
Osa-aikaeläke	301	-1,6
Työttömyyseläke	168	-50,3

Taulukko 2. Eri eläkelajeja saavien asiakkaiden lukumäärä 31.12.2011 ja muutos edellisestä vuodesta. Asiakas voi saada useampaa eläkettä samaan aikaan.

Mela-sairauspäiväraha

Mela-sairauspäivärahaa maksetaan sairausvakuutuksen omavastuuajalta. Vuoden aikana Mela-sairauspäivärahaa maksettiin 12 055 sairausjakson perusteella yhteensä 3,1 miljoonaa euroa (v. 2010: 3,2 milj. e). Sairausjaksoja oli 2,9 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna.

MAATALOUSYRITTÄJIEN TAPATURMAVAKUUTUS (MATA)

MATA-työtapaturmavakuutus korvaa maatalousyrittäjätyössä ja MYEL-vakuutetussa apurahatyökentelyssä sattuneet tapaturmat ja näistä töistä aiheutuneet ammattitaudit. Vapaa-ajan MATA-vakuutus korvaa yksityistalouden töissä sekä vapaa-ajalla sattuneet vahingot.

MATA-tapaturmavakuutukset

Vuoden lopussa MATA-työtapaturmavakuutus oli voimassa 96 643 henkilöllä (v. 2010: 98 515), joista 2 486 oli apurahansaajia. Vapaa-ajan MATA-vakuutus oli vuoden lopussa 62 278 henkilöllä (v. 2010: 63 492), joista 301 oli apurahansaajia.

MATA-tapaturmavakuutuskorvaukset

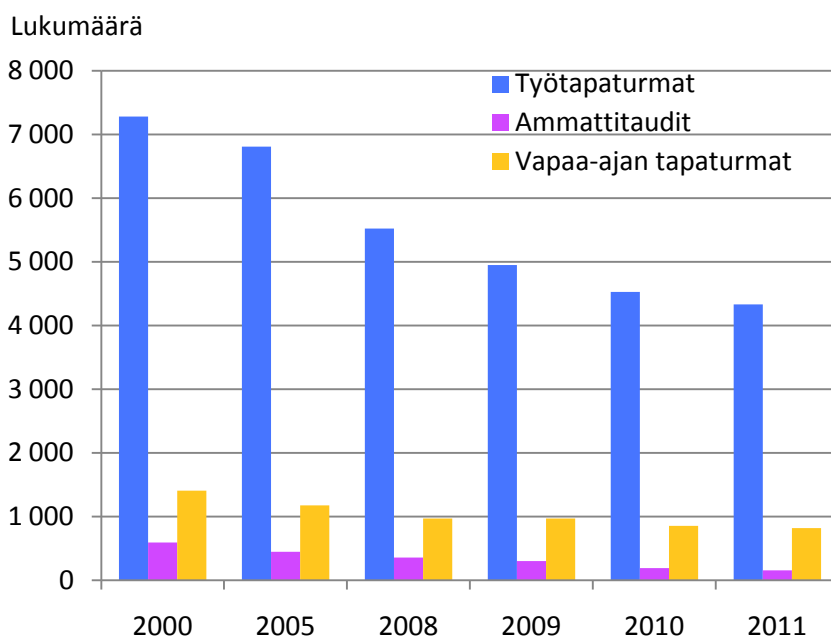
Työtapaturmien määrä jatkoi alenevaa trendiään. Uusia työtapaturmia korvattiin 4 332 (v. 2010: 4 528) ja uusia ammattitauteja 154 (191). Kuolemaan johti vuoden aikana kaksi työtapaturmaa. Kuolemaan johtaneita vapaa-ajan tapaturmia sattui kolme.

Työtapaturmien määrä väheni reilulla neljällä prosentilla. Työtapaturmia sattui 4,4 sataa vakuutettua kohden (v. 2010: 4,6).

Mela maksoi vuoden 2011 aikana työtapaturmavakuutuksen eläkkeitä ja korvauksia 33,3 miljoonaa euroa (v. 2010: 34,1 milj. e).

Vapaa-ajan vakuutuksesta korvattiin 820 uutta tapaturmaa, mikä on neljä prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Korvauksia maksettiin 3,7 miljoonaa euroa (v. 2010: 3,7 milj. e).

Uudet korvatut MATA-tapaturmat ja ammattitaudit 2000–2011

Kuva 3. Korvatut uudet tapaturmat ja ammattitaudit vuosina 2000–2011. Tapaturmien määrässä on viime vuosien aikana havaittavissa selkeä aleneva trendi, mikä jatkui myös vuonna 2011.

KUNTOUTUS

Mela korvaa sekä maatalousyrittäjän eläkelain (MYEL) että maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (MATA) mukaista kuntoutusta. MYEL-kuntoutusta voi saada, jos työkyky on heikentynyt niin, että entisen työn jatkaminen ei ole enää mahdollista, mutta kuntoutuksella tai työssä selviytymistä helpottavilla apuvälineillä työkyky vielä säilyisi. MATA-kuntoutusta voi saada vain työtapaturmassa vammautunut tai ammattitautiin sairastunut.

MYEL:iin perustuvaan ammatilliseen kuntoutukseen käytettiin 0,7 miljoonaa euroa. Summa sisältää kuntoutusrahat ja kuntoutukseen osallistuneiden kulut tutkimuskuluineen. Kuntoutuksena korvattiin lisäksi työssä selviytymistä helpottavia apuvälineitä 0,2 miljoonalla eurolla.

MATA-kuntoutukseen käytettiin 1,4 miljoonaa euroa. Kuntoutuksena korvattiin muun muassa moottoroituja hengityksensuojaimia ja kuntoutuskursseja ammattiastmaan, -nuhaan, -ihottumaan ja homepölykeuhkoon sairastuneille.

LUOPUMISTUKI

Nykyinen luopumistukijärjestelmä on voimassa vuodet 2011 - 2014. Vuoden 2011 aikana maataloudesta luopuminen oli sukupolvenvaihdoksen ja lisämaakaupan lisäksi mahdollista myös peltojen vuokraamisen kautta. Vuoden 2012 alusta tuli voimaan lakimuutos, jolla vuokrausmahdollisuus poistettiin luopumistukilaista.

Vuoden 2011 aikana uusia luopumistukia alkoi 675 henkilöllä (v. 2010: 573).

Luopumisjärjestelmän kautta viljelystä luovuttiin yhteensä 464 tilalla vuonna 2011 (v. 2010: 351 tilaa). Sukupolvenvaihdos toteutettiin 302 tilalla, 60 tilan pellot myytiin ja 121 tilan pellot vuokrattiin lisämaaksi. Porotaloudessa tapahtui neljä luopumista luopumistuen kautta.

Luopumistuen saajia oli vuoden lopussa 6 331 (v. 2010: 7 410).

Mela hoitaa myös vuoteen 1993 asti voimassa olleen luopumiseläkelain mukaan myönnettyjä eläkeitä. Luopumiseläkettä maksettiin joulukuussa 15 709 henkilölle (v. 2010: 16 779).

MAATALOUSLOMITUS

Mela korvaa maatalouslomituksen kustannukset valtion rahoittamana kuntien hoitamille paikallisyksiköille maatalousyrittäjien lomituspäivärahat (LOMAL) mukaisesti. Mela myös ohjeistaa ja kouluttaa paikallisyksiköiden hallintohenkilöitä ja valvoo paikallisyksiköiden toiminnan lainmukaisuutta.

Vuonna 2011 maatalouslomitukseen tulivat uusina asioina tilakohtaisten palvelusuunnitelmien laatiminen sekä mahdollisuus maatalouslomittajien perehdyttämiseen tilan olosuhteisiin ja toimintaan. Maatalouslomituksen palvelusuunnitelmat pitää olla laadittuina kaikille tiloille vuoden 2014 loppuun mennessä.

Maatalousyrittäjillä oli vuonna 2011 oikeus 26 vuosilomapäivään, joista käytettiin keskimäärin 25,5 päivää.

Alueellisia maatalouslomituksen paikallisyksiköitä toimi vuoden 2011 aikana 47 (v. 2010: 69). Kuu-kausipalkkaisia lomittajia oli 4 400 (v. 2010: 4 550).

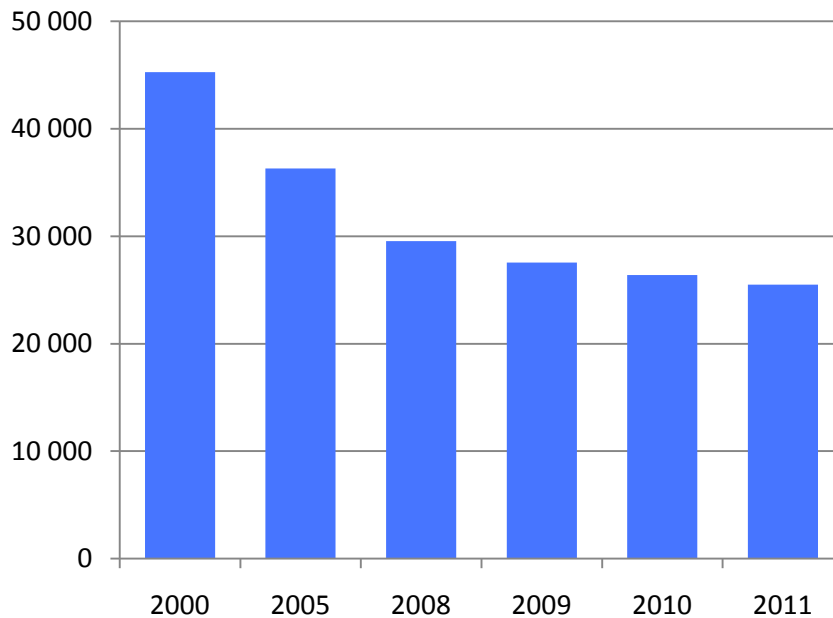
Vuosilomaan oikeutettuja kotieläinyrittäjiä oli vuoden aikana yhteensä 24 840 (v. 2010: 25 934). Vuosilomaan oikeutettujen yrittäjien määrä väheni 4,2 prosenttia.

Sijaisavun käyttäjiä oli vuoden aikana 10 174 (v. 2010: 10 672). Sijaisavun käyttäjien määrä väheni 4,7 prosenttia edellisestä vuodesta.

Poronhoitajien kolmevuotinen sijaisapukokeilu jatkui vuonna 2011. Mahdollisuutta työkyvyttömyyden ja sairauden ajaksi myönnettävään sijaisapuun käytti vuoden aikana 111 porotalousyrittäjää (v. 2010: 70).

Turkistuottajat saivat turkistuottajien lomituspäivärahat perusteella pitää 16 vuosilomapäivää ja haakea lisäksi 120 tuntia maksullista lisävapaata. Vuosilomamahdollisuutta hyödynsi 763 turkistuottajaa (v. 2010: 764).

Vuosilomaan oikeutetut maatalousyrittäjät 2000–2011

Kuva 4. Vuosilomaan oikeutettujen maatalousyrittäjien lukumäärän kehitys vuosina 2000–2011. Vuonna 2011 vuosilomaoikeus oli 24 840 maatalousyrittäjällä.

TYÖHYVINVOINNIN JA TYÖTURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN

Maatalouden lomituspalvelut ja työterveyshuolto tukevat vahvasti maatalousyrittäjien työhyvinvointia. Mela edistää yrittäjien hyvinvointia myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakiin perustavalla työturvallisuustyöllä, mikä on tapaturmien ja ammattitautien torjuntaa neuvonnan, tiedottamisen ja koulutuksen avulla.

Maatalousyrittäjien työhyvinvointiohjelmaa lähdettiin toteuttamaan vuonna 2011. Työhyvinvointiohjelmaan liittyen Mela järjesti syksyllä asiakkailleen kaksi kaksipäiväistä työhyvinvointitilaisuutta. Tilaisuuksiin osallistui nelisensataa maatalousyrittäjää. Vuoden aikana järjestettiin myös Työhyvinvointiteko 2011 -kilpailu. Kilpailuun tuli 40 ehdotusta maatalousyrittäjien hyvinvointia lisäävistä toimintatavoista. Kilpailun voittaneen hartolalaisen viljelijäryhmän idea oli järjestää kylän maatalousyrittäjille yhteistoimintaa ammattimatkoista työhyvinvointi-iltoihin.

Maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon kuului vuoden lopussa 39 prosenttia MYEL-vakuutetuista maatalousyrittäjistä. Työterveyshuollon kattavuus oli sama kuin vuotta aikaisemmin. Maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon sisältyvät määräajoin suoritettavat terveystarkastus sekä maatilalla tehtävä työolosuhdekartoitus, jossa käydään läpi työympäristön mahdolliset vaara- ja haittatekijät. Mela järjesti yhteistyössä tuottajajärjestöjen ja Työterveyslaitoksen kanssa koulutuskierroksen työterveyshuoltojen yhteistyöryhmien aktivoimiseksi.

Mela julkaisi yhdessä yhteistyökumppaniensa kanssa varhaisen välittämisen mallin maatalousyrittäjille. Mallin tavoitteena on yrittäjien työkykyä uhkaavien ongelmien havaitseminen riittävän ajoissa.

Työturvallisuustyöhön käytettiin 0,46 miljoonaa euroa. Lisäksi myönnettiin työturvallisuusapurahoja 0,13 miljoonaa euroa. Melalla oli 13 työturvallisuusasioihin erikoistunutta asiamiestä.

ASIAKASPALVELU

Mela piti aktiivisesti yhteyttä asiakkaisiinsa erilaisin vakuutuskampanjoin. Kampanjoissa otettiin yhteyttä noin 6 000 asiakkaaseen muun muassa MYEL-työtulon tarkistamisen merkeissä. Myös maatalousosakeyhtiölle suunnattiin tiedotuskampanja. Jokaiselle MYEL-vakuutetulle asiakkaalle postitettiin syksyllä työeläkeote, mikä lisäsi asiakkaiden kiinnostusta omaa eläketurvaansa kohtaan.

Mela sai asiakastytyväisyytutkimuksessa kokonaisarvosanaksi 8,0 (vuonna 2010: 7,9). Maanviljelijöitä palvelevien organisaatioiden imago tutkimuksessa Mela sai arvosanaksi 7,60 (v. 2010: 7,60) ja oli vakuutusalan neljänneksi paras asiakaspalvelija, kuten edellisenäkin vuonna.

Melan asiamiehet palvelivat asiakkaita noin 150 toimipisteessä. Yhdellä asiamiehellä oli vastuullaan keskimäärin 1 500 MYEL-vakuutettua asiakasta.

Asiakkailla oli mahdollisuus hoitaa vakuutus- ja korvausasioitaan myös pääkonttorissa toimivan puhelinpalvelun kautta tai asioimalla henkilökohtaisesti pääkonttorin asiakaspalvelupisteessä. Mela palveli asiakkaitaan myös maatalousnäyttelyissä ja muissa suuremmissa asiakastapahtumissa.

Asiakkaiden sähköinen itsepalveluasointi lisääntyi noin kymmenellä prosentilla edellisestä vuodesta. Tunnistautumista vaativia sähköisiä asiointipalveluja käytti kuukausittain noin 3 300 asiakasta. Avomilla internetsivuilla vieraili kuukausittain noin 13 000 kävijää.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstön määrä

Melaan oli työsuhteessa vuoden 2011 lopussa 213 toimihenkilöä (sisältäen asiamiehet). Nettohenkilömääräksi muunnettuna toimihenkilöiden määrä oli 182,7. Edellisen vuoden lopussa nettohenkilömäärä oli 185,3. Henkilökunnan määrä väheni vuoden aikana 1,4 prosenttia.

Vuoden lopussa Melan palveluksessa oli 50 asiamiestä, joista 20 oli päätoimisia. Asiamiesten nettohenkilömäärä vuoden lopussa oli 32,7.

Vuoden lopussa työsuhteessa olevista toimihenkilöistä 149 (70 %) oli naisia ja 64 (30 %) miehiä. Henkilökunnan keski-ikä oli 50,7 vuotta (v. 2010: 50,7 vuotta).

Henkilöstön palkat

Henkilökunnalle maksetut suoriteperusteiset palkat olivat 8,4 miljoonaa euroa (vuonna 2010: 8,4 milj. e).

Palkitseminen ja työhyvinvoinnin edistäminen

Melaan laadittiin vuoden aikana uusi palkitsemisjärjestelmä, jossa huomiota kiinnitettiin erityisesti aineettoman palkitsemisen muotoihin, kuten työajan joustavuuteen ja työhyvinvoinnin edistämiseen.

Työhyvinvoinnin edistämiseksi henkilökunnalle järjestettiin muun muassa monipuolista liikuntatoimintaa sekä yhteinen tyhy-iltapäivä. Henkilöstökerho Urvi järjesti lisäksi monipuolista vapaa-ajan kulttuuritoimintaa.

Melalla oli oma työterveysasema pääkonttorin tiloissa. Syksyllä työterveyshuolto kilpailutettiin ja vuoden 2012 alusta eteenpäin työterveyshuollosta valittiin vastaamaan Metropol Työterveys Oy ja Suomen Työterveys ry:n jäsenyhteisöt.

Työilmapiiriä mitattiin syyskuussa toteutetulla työilmapiirikyselyllä. Parhaat arviot annettiin tiedon kulusta yksiköiden välillä, työhyvinvointiin panostamisesta ja työpaikkaan sitoutumisesta. Esimiehille järjestettiin vuoden aikana esimiesvalmennus, jonka painopisteenä olivat vuorovaikutustaidot. Esimiesvalmennus jatkuu vuonna 2012.

Sairauspoissaoloja oli vuoden aikana 3,7 prosenttia työajasta (v. 2010: 3,1 %).

Vaihtuvuus

Melan henkilöstön vaihtuvuus pääkonttorissa oli 5,0 prosenttia (v. 2010: 5,9). Suurin osa vaihtuvuudesta johtui eläkkeelle siirtymisistä. Vanhuuseläkkeelle siirtyi vuoden aikana 13 toimihenkilöä. Vanhuuseläkkeelle siirryttiin keskimäärin 63,7 vuoden iässä (v. 2010: 64,5). Uusia toimihenkilöitä palkattiin vuoden aikana kymmenen.

TALOUS JA HALLINTO

Sijoitustoiminta

Melan sijoitustoiminnan hoitaminen perustuu hallituksen vuosittain vahvistamaan sijoitussuunnitelmaan. Vuotta 2011 leimasi euroalueen kriisi, johon johti lähinnä Välimeren alueen euromaiden velkaongelman kärjistyminen. Alkuvuoden optimismi sijoitusmarkkinoilla vaihtui loppuvuoden pessimismiksi. Osakemarkkinoilla kotimaan pörssin OMX-indeksi laski vuoden aikana lähes 30 prosenttia. Laskua tapahtui myös muilla markkinoilla, joskin maltillisemmin. Korkotaso pysyi koko vuoden matalana.

Melan sijoitukset olivat vuoden lopussa markkina-arvoltaan 164,6 miljoonaa euroa (v. 2010: 159,9 milj. e) ilman sijoitustilejä. Vuoden lopussa markkina-arvoisesta sijoituspääomasta oli korko- ja korko-rahastosijoituksia 42,0 prosenttia ja osake- ja osake-rahastosijoituksia 24,5 prosenttia. Kiinteistö- ja kiinteistörahastosijoituksia oli 30,0 prosenttia ja muita sijoituksia 3,5 prosenttia. Luvuissa ovat mukana myös omien toimitilojen hallintaan oikeuttavat Kiinteistö Oy Metsätapiolan osakkeet.

Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen nettotuotto oli 3,9 miljoonaa euroa vuonna 2011 (v. 2010: 8,4 milj. e). Käyvin arvoin laskettu tulos oli -5,2 miljoonaa euroa eli -3,0 prosenttia sitoutuneelle pääomalle. Vastaava tuotto oli edellisenä vuonna 11,7 prosenttia. Sijoitustoiminnan tuotto-, riski- ja muita tunnuslukuja sekä niiden laskentaperiaatteita on selvitetty tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Liikekulut

Kokonaisliikekulut olivat 23,8 miljoonaa euroa (v. 2010: 24,1 milj. e). Tästä määrästä henkilöstökulut olivat 10,2 miljoonaa euroa ja tietohallintokulut 10,0 miljoonaa euroa. Kokonaisliikekulut laskivat 1,0 prosenttia.

Valtion ja Kansaneläkelaitoksen maksuosuudet

Valtion maksuosuus ilman lomitusta oli 662,0 miljoonaa euroa (v. 2010: 651,4 milj. e). Valtion osuus kattoi 71,2 prosenttia korvausmenoista.

Maatalouslomituksen kuluista valtio maksoi 225,3 miljoonaa euroa (v. 2010: 209,6 milj. e).

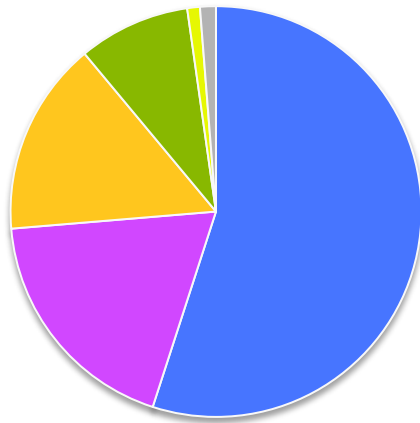
Kansaneläkelaitoksen maksuosuus oli 12,3 miljoonaa euroa (v. 2010: 11,6 milj. e). Kansaneläkelaitoksen lakiin perustuva maksuosuus on 27,6 prosenttia MATAn kokonaiskustannuksista.

Asiakkaiden maksuosuus

Asiakkaat maksoivat vakuutusmaksuja Melaan 183,7 miljoonaa euroa (v. 2010: 180,1 milj. e), josta maatalousyrittäjien osuus oli 176,6 miljoonaa euroa ja apurahansaajien 7,1 miljoonaa euroa.

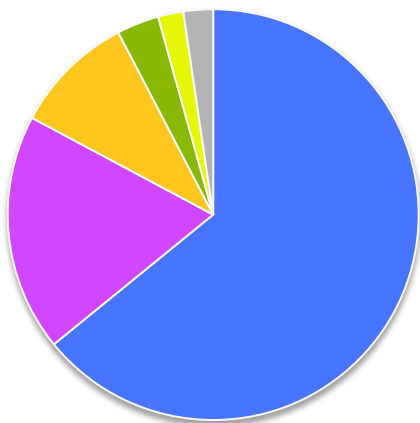
Taloutta kuvaavat tunnusluvut sisältyvät tilinpäätöksen liitetietoihin.

Tuotot 1 204 milj. euroa

- Valtiolta etuuksien hoitoon 662 milj. e, 55 %
- Valtiolta maatalouslomitukseen 225 milj. e, 19 %
- Asiakkailta 184 milj. e, 15 %
- Muilta eläkelaitoksilta 106 milj. e, 9 %
- Kelalta 12 milj. e, 1 %
- Sijoituksista 15 milj. e, 1 %

Kulut 1 204 milj. euroa

- Työeläkkeet 772 milj. e, 64 %
- Maatalouslomitus 225 milj. e, 19 %
- Luopumisjärjestelmät 115 milj. e, 10 %
- Tapaturmakorvaukset 40 milj. e, 3 %
- Liikekulut 24 milj. e, 2 %
- Muut kulut 28 milj. e, 2 %

Kuva 5. Melan tuotot ja kulut pääryhmittäin vuonna 2011.

RISKIENHALLINTA

Melalla on koko toiminnan kattava riskienhallintasuunnitelma, jonka Melan hallitus hyväksyy vuosittain. Hallitus valvoo suunnitelman toteutumista muun muassa riskienhallinnan, sisäisen tarkastuksen ja tilintarkastajien vuosittaisten raporttien pohjalta.

Melan toiminnassa keskeisiä ovat IT-toimintoihin, rahoitukseen ja sijoitustoimintaan liittyvät riskit. Henkilöriskejä hallitaan erityisesti varahenkilö- ja seuraajasuunnittelulla ja muuttuvan lainsäädännön vaatiman osaamisen varmistamisella.

Tarkempi kuvaus Melan riskienhallintatoiminnoista on tilinpäätöksen liitetiedoissa.

TIETOHALLINTO

Vuoden 2011 merkittävimmät hankkeet Melan tietohallinnossa olivat sähköiseen asiointiin siirtymiseen johtava asianhallinnan ja asiakirjanhallintajärjestelmän uudistamishanke sekä eläkkeenkäsittelyn tavoitetilän 2012 muutosten edellyttämät sovellusmuutokset. Myös tapaturmakorvaussovelluksen uudistaminen aloitettiin ja uusi sovellus valmistuu vuonna 2012. Vuoden aikana kilpailutettiin tuotantosovellusten ylläpito ja käyttöpalvelut. Kilpailutuksen tuloksena molemmissa tulee vaihtumaan toimittaja.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄ

Asiakaspalvelun painopisteenä kahden seuraavan vuoden aikana on hakemuskäsittelyn tehostaminen. Vuoden 2011 lopussa käyttöön otetun hakemusten sähköisen käsittelyjärjestelmän sekä siihen liittyvän käsittelyprosessin uudistamisen tavoitteena on nopeuttaa päätösten tekemistä. Asiakkaita ohjataan edelleen myös käyttämään sähköisiä itsepalveluja, mikä osaltaan nopeuttaa päätösten saamista.

Vuoden 2012 kesällä Mela muuttaa Metsätapiolan tontille valmistuvaan uuteen toimitaloon. On tärkeää huolehtia siitä, että kaikki palvelut toimivat katkotta muutosta huolimatta.

Maatalousyrittäjien työhyvinvoinnin osalta Mela on asiantuntijana edistämässä maatalousyrittäjien työterveyshuollon kehittämistä. Tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti edistää kattavien ja vaikeavirtaisten palvelujen saatavuutta koko maassa. Työterveyshuolto on avainasemassa, kun yrittäjien terveitä työvuosia halutaan lisätä. Samoin Mela antaa asiantuntijapanoksensa hallitusohjelman linjaamaan maatalouden lomitussuunnitelman kehittämiseen.